

Sadržaj

Uvod	2
1. EKONOMIKA PREDUZEĆA KAO ELEMENT TEORIJE MIKROEKONOMIJE	2
2. PREDMET IZUČAVANJA EKONOMIKE PREDUZEĆA	5
3. CILJ EKONOMIKE PREDUZEĆA	9
4. NAUČNE METODE EKONOMIKE PREDUZEĆA	11
5. EKONOMSKA STRUKTURA PREDUZEĆA	13
5.1. Radni kolektiv kao izvor radne snage	14
5.2. Uloga sredstava u poslovanju preduzeća	16
5.2.1. Naturalni oblici sredstava	20
5.2.2. Ekonomski oblici sredstava	21
6. ELEMENTI EKONOMIJE PREDUZEĆA	22
6.1. Ulaganje kapitala u reprodukciju	22
6.1.1. Angažovanje kapitala kao oblik ulaganja	23
6.1.2. Trošenje elemenata proizvodnje kao oblik ulaganja	24
6.2. Rezultati reprodukcije	26
6.3. Kvalitet ekonomije	28
6.3.1. Osnovni ekonomski princip reprodukcije	28
6.3.2. Parcijalni ekonomski principi reprodukcije	29
6.3.3. Izražavanje kvaliteta ekonomije	30
6.4. Faktori kvaliteta ekonomije preduzeća	31
7. OSTALA PODRUČJA TEORIJE MIKROEKONOMIJE	33

PRVI DEO

Glava I Trošenje elemenata proizvodnje kao oblik ulaganja 34

I. DEFINISANJE TROŠENJA	35
II. NATURALNO IZRAŽAVANJE TROŠENJA	38
1. UTROŠCI MATERIJALA	38
1.1. Utrošci osnovnog materijala	40
1.2. Utrošci pomoćnog materijala	43
1.3. Utrošci režijskog materijala	44
2. UTROŠCI SREDSTAVA ZA RAD	46
3. UTROŠCI RADNE SNAGE	49
4. USLOVLJENOST UTROŠAKA ELEMENATA PROIZVODNJE	54

III. FINANSIJSKO IZRAŽAVANJE TROŠENJA	57
1. NOVČANI MULTIPLIKATORI UTROŠAKA.....	57
2. CENE SREDSTAVA ZA PROIZVODNJU	57
3. ZARADE ZA IZVRŠENI RAD	60
IV. KRITERIJUMI KLASIFIKOVANJA TROŠKOVA	62
1. PODELA TROŠKOVA PREMA ELEMENIMA PROIZVODNJE	62
1.1. Specifičnosti troškova materijala	63
1.2. Specifičnosti troškova sredstava za rad	66
1.3. Specifičnosti troškova radne snage	68
2. PODELA TROŠKOVA PO MESTIMA NASTANKA	70
3. PODELA TROŠKOVA PREMA VEZANOSTI ZA NOSIOCE	73
4. PODELA TROŠKOVA PREMA NAČINU OBRACUNA PO NOSIOCIMA	75
5. PODELA TROŠKOVA PREMA USLOVLJENOSTI PROIZVODNjom I NJENOM PRIPREMOM	78
Glava II Troškovi u funkciji uspostavljanja i korišćenja kapaciteta	82
I. TROŠKOVI USLOVLJENI USPOSTAVLJANJEM PROIZVODNOG KAPACITETA	83
1. DEFINISANJE I KLASIFIKOVANJE PROIZVODNIH KAPACITETA	84
2. IZBOR VELIČINE KAPACITETA	92
3. ORGANIZACIONA STRUKTURA KORIŠĆENJA KAPACITETA	94
4. FIKSNI TROŠKOVI	97
4.1. Pojam fiksnih troškova	97
4.2. Ponašanje fiksnih troškova	98
4.3. Razlaganje fiksnih troškova na objektivnu i subjektivnu komponentu	101
II. TROŠKOVI USLOVLJENI KORIŠĆENJEM KAPACITETA	103
1. PROPORCIONALNI TROŠKOVI	104
1.1. Ponašanje proporcionalnih troškova.....	104
1.2. Uslovljenost dinamike proporcionalnih troškova.....	106
2. RELATIVNO FIKSNI TROŠKOVI	108
2.1. Zakonitosti u ponašanju relativno fiksnih troškova	109
2.2. Objektivna i subjektivna komponenta relativno fiksnih troškova	116

Glava III Specifične pojave u ponašanju troškova	120
I. SPECIFIČNOST PONAŠANJA TROŠKOVA U FUNKCIJI NJIHOVE KVANTITATIVNE STRUKTURE.....	120
II. SPECIFIČNOSTI PONAŠANJA TROŠKOVA U DINAMICI OBIMA PROIZVODNJE	125
1. DEGRESIJA TROŠKOVA	126
2. PROGRESIJA TROŠKOVA	130
3. REMANENTNOST TROŠKOVA	133
III. RAZVOJNI TOK TROŠKOVA I ZONE KORIŠĆENJA KAPACITETA.....	135
1. ZONA DEGRESIJE	136
2. ZONA PROGRESIJE	139
3. ZONA OPTIMALNOSTI	141
IV. GRANIČNI TROŠKOVI.....	142
Glava IV Metodologija obračuna troškova	145
I. IZRAČUNAVANJE PRAGA EKONOMIČNOSTI.....	145
1. POJAM I ZNAČAJ PRAGA EKONOMIČNOSTI	145
2. UTVRĐIVANJE PRAGA EKONOMIČNOSTI	149
II. METODE IZRAČUNAVANJA CENE KOŠTANJA	154
1. METODOLOŠKI PROBLEM IZRAČUNAVANJA TROŠKOVA PO JEDINICI PROIZVODA	154
2. OSNOVNE KALKULATIVNE METODE	157
2.1. Divizionna kalkulacija cene koštanja	158
2.2. Kalkulacija cene koštanja pomoću ekvivalentnih brojeva.....	159
2.3. Kalkulacija cene koštanja kuplovanih proizvoda	162
2.4. Dodatna kalkulacija cene koštanja	164
2.5. Metoda direct costing	167
2.6. Kombinovanje kalkulativnih metoda	170
III. METODE UTVRĐIVANJA FIKSNE KOMPONENTE TROŠKOVA	171
1. METODE RAŠČLANJAVANJA UKUPNIH TROŠKOVA	172
2. METODE UTVRĐIVANJA FIKSNE KOMPONENTE U UKUPNIM TROŠKOVIMA	175

Glava V Upravljanje kruženjem kapitala u reprodukciji	181
I. POJAVNI OBLICI I PREOBRAŽAJI KAPITALA U PROCESU REPRODUKCIJE	182
1. NATURALNI OBLICI KAPITALA PREDUZEĆA	182
2. NOVČANI OBLIK VREDNOSTI	188
II. FAZE CIKLUSA REPRODUKCIJE	189
1. FAZE NATURALNIH OBLIKA VREDNOSTI	189
1.1. Specifičnosti pojedinih faza	189
1.2. Vreme angažovanja sredstava	192
2. UKUPNO VREME CIKLUSA REPRODUKCIJE	197
III. REPRODUKCIONI ASPEKT ANGAŽOVANJA KAPITALA ...	199
1. KAPITAL ANGAŽOVAN OBRTNIM SREDSTVIMA	199
2. KAPITAL ANGAŽOVAN U OSNOVNIM SREDSTVIMA	201
IV. KVANTITATIVNI ODNOS ANGAŽOVANJA KAPITALA I TROŠENJA ELEMENATA PROIZVODNJE	202
1. KOEFICIJENT ANGAŽOVANJA KAPITALA	202
2. KOEFICIJENT REPRODUKOVANJA	204
V. TROŠENJE I ANGAŽOVANJE KAO OBLICI ULAGANJA	205
VI. IZVORI KAPITALA U REPRODUKCIJI	207
1. IZVORI KAPITALA ZA PROSTU REPRODUKCIJU	207
2. IZVORI KAPITALA ZA PROŠIRENU REPRODUKCIJU	209
VII. KAMATA U FUNKCIJI UPRAVLJANJA CIRKULISANJEM KAPITALA U REPRODUKCIJI	210
1. KAMATA KAO CENA USLUGE KREDITIRANJA	210
2. NESKLAD IZMEĐU DRUŠTVENIH POTREBA I PROIZVODNIH MOGUĆNOSTI	211
3. CIRKULISANJE KAPITALA U OKVIRU PREDUZEĆA	213
4. KREDITNI ODNOSI KAO REGULATOR SRAZMERE U RASPODELI DRUŠTVENOG FONDA RADA	218
 <u>DRUGI DEO</u>	
Glava VI Efekti poslovanja u vidu rezultata reprodukcije	222
I. PROIZVOD KAO OBLIK REZULTATA POSLOVANJA	222
1. DEFINICIJA PROIZVODA I NJEGOVE KARAKTERISTIKE	222

2. IZRAŽAVANJE PROIZVODA	225
2.1. Fizička jedinica mere kao izraz proizvoda	225
2.2. Tržišna cena kao izraz proizvoda	226
2.3. Cena koštanja kao izraz proizvoda	227
2.4. Proizvod izražen objektivno potrebnim radom	228
II. VELIČINA I STRUKTURA UKUPNOG PRIHODA	229
1. DEFINICIJA UKUPNOG PRIHODA	229
2. FAKTORI UKUPNOG PRIHODA	231
III. DOHODAK	237
IV. DOBITAK	242
V. GUBITAK	244
Glava VII Ekonomski principi reprodukcije i izrazi kvaliteta ekonomije	245
I. KONSTITUISANJE EKONOMSKIH PRINCIPA POSLOVANJA	245
1. OSNOVNI EKONOMSKI PRINCIP	245
II. DEFINISANJE PARCIJALNIH PRINCIPA REPRODUKCIJE	249
1. OSNOVNI EKONOMSKI PRINCIP REPRODUKCIJE	249
II. KOMPLEKS PRODUKTIVNOSTI	252
1. PRINCIP PRODUKTIVNOSTI	252
2. FAKTORI PRODUKTIVNOSTI	253
2.1. Objektivni faktori produktivnosti	254
2.2. Organizacioni faktori produktivnosti	259
3. IZRAŽAVANJE PRODUKTIVNOSTI	261
3.1. Proizvod u izrazu produktivnosti	261
3.2. Metode merenja ostvarene produktivnosti	263
4. SPROVODENJE PRINCIPA PRODUKTIVNOSTI	267
III. KOMPLEKS EKONOMIČNOSTI	272
1. PRINCIP EKONOMIČNOSTI	272
2. ELEMENTI EKONOMIČNOSTI	274
2.1. Proizvedena vrednost	274
2.2. Vrednosti utrošene u proizvodnji	277
3. IZRAŽAVANJE I MERENJE EKONOMIČNOSTI	281
3.1. Naturalno izražavanje trošenja u izrazu ekonomičnosti	281
3.2. Novčano izražavanje trošenja u izrazu ekonomičnosti	281

II	OBJAŠNJENJE SIMBOLA UPOTREBLJENIH U	
	OBRASCIMA I SLIKAMA.....	333
	LITERATURA.....	336

4.	EKONOMIČNOST IZRAŽENA ODNOSOM CENE	
	PROIZVODNJE I CENE KOŠTANJA.....	285
5.	SADRŽAJ EKONOMIČNOSTI.....	288
6.	SPROVOĐENJE PRINCIPA EKONOMIČNOSTI.....	289
	6.1. Ekonomisanje trošenjem elemenata proizvodnje.....	289
	6.2. Ekonomisanje rezultata proizvodnje.....	292
IV.	KOMPLEKS RENTABILNOSTI.....	293
	1. PRINCIP RENTABILNOSTI.....	293
	2. RENTABILNOST IZRAŽENA ODNOSOM DOHOTKA I	
	ANGAŽOVANOG KAPITALA.....	294
	2.1. Vrednost proizvodnje u izrazu rentabilnosti.....	294
	2.2. Troškovi sredstava za proizvodnju u izrazu rentabilnosti.....	295
	2.3. Koeficijent angažovanja kapitala u izrazu rentabilnosti.....	296
	3. RENTABILNOST IZRAŽENA PROFITNOM STOPOM.....	299
	4. SPROVOĐENJE PRINCIPA RENTABILNOSTI.....	301
V.	KONTROLA FUNKCIONISANJA POJEDINIH ELEMENATA	
	EKONOMSKOG SISTEMA PREDUZEĆA.....	302
	1. PODSISTEM PROIZVODNJE.....	303
	2. PODSISTEM RAZMENE.....	303
	3. PODSISTEM FINANSIRANJA.....	304
	Glava VIII Ukupni poslovni uspeh.....	308
I.	SVODNI IZRAZ KVALITETA EKONOMIJE.....	308
	1. IZRAŽAVANJE KVALITETA EKONOMIJE.....	308
	2. POSLOVNI USPJEH KAO KVANTITATIVNI IZRAZ	
	KVALITETA EKONOMIJE.....	310
II.	SVODENJE PROMENA ELEMENATA ULAZA I IZLAZA NA	
	EKVIVALENTE.....	315
III.	UTICAJ PROMENA ELEMENATA PRODUKTIVNOSTI NA	
	POSLOVNI USPEH.....	320
IV.	UTICAJ PROMENA ELEMENATA EKONOMIČNOSTI NA	
	POSLOVNI USPEH.....	322
V.	UTICAJ PROMENA ELEMENATA RENTABILNOSTI NA	
	POSLOVNI USPEH.....	325
VI.	IZRAŽAVANJE UKUPNOG POSLOVNOG USPEHA.....	329
	PRILOZI.....	332
	I. PRINCIPI IZBORA I KORIŠĆENJA SIMBOLA.....	333